

Ydinvoimalaitosten valvonta
Karin Rantamäki

29.8.2017

YDINTURVALLISUUSNEUVOTTELUKUNNAN KOKOUS 4/2017

Aika Maanantai 21.8.2017 klo 9:00

Paikka STUK, nh. 3127 Kirjasto, 3. krs

Osallistujat	Tekniikan tohtori	Seppo Vuori	puheenjohtaja
	Johtava tutkija	Ilona Lindholm	varapuheenjohtaja
	Professori	Juhani Hyvärinen	jäsen (kohdat 4-10)
	Ryhmäpäällikkö	Kirsi Levä	jäsen
	Tekniikan tohtori	Lasse Reiman	jäsen
	Tutkimusprofessori	Kim Wallin	jäsen
	Pääjohtaja	Petteri Tiippana	pysyvä asiantuntija
	Ylitarkastaja	Karin Rantamäki	sihteeri
Asiantuntijat:	Johtaja	Kirsi Alm-Lytz	STUK
	Johtaja	Tomi Routamo	STUK
	Johtaja	Tapani Virolainen	STUK (kohta 8)
	Johtava asiantuntija	Seija Suksi	STUK
	Toimistopäällikkö	Jukka Sovijärvi	STUK (kohdat 1-4)
	Projektipäällikkö	Minna Tuomainen	STUK (kohta 8)
	Sääntökoordinaattori	Anne Weltner	STUK
	Ylitarkastaja	Mia Ylä-Mella	STUK (kohta 7)
Poissa:	Kansanedustaja	Hanna Kosonen	jäsen

1 Kokouksen avaaminen ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä esityslistan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen 9:05 ja totesi sen päätösvaltaiseksi.

Hyväksyttiin esityslista.

2 Edellisen kokouksen pöytäkirjan (3/2017) hyväksyminen

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja puheenjohtajan esittämin muutoksin.

3 Edellisestä kokouksesta jääneet tehtävät

Edellisessä kokouksessa esitellyistä YVL-ohjeista D.5, D.6 ja D.7 on kirjoitettu lausunnot ja ne on toimitettu STUKiin.

4 STUKin määräys ydinvoimalaitoksen valmiusjärjestelyistä, STUK Y/2/2016 päivitys

Jukka Sovijärvi esitteli STUKin määräykseen ydinvoimalaitoksen valmiusjärjestelyistä, STUK Y/2/2016, tehdyt päivitykset. Päivityksessä on keskeistä saattaa määräys vastaa-

Ydinvoimalaitosten valvonta
Karin Rantamäki

29.8.2017

maan valmisteilla olevaa ydinenergiain muutosta ja uutta säteilylakia, jotka perustuvat Euratomin ydinturvallisuudirektiivin täydennyksen (NSD) ja uuden Säteilysuojelun perusnormidirektiivi (BSS) kansalliseen toimeenpanoon. Ydinenergiain muutoksen, millä pannaan täytäntöön NSD-direktiivin uusia vaatimuksia, on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2018. YEL:n uudet vaatimukset, mitkä perustuvat BSS-direktiiviin, tulevat voimaan säteilylain liitelakina vuoden 2018 alkupuolella. Muutokset kohdistuvat seitsemään pykälään. Joitain sisällöltään uusia vaatimuksia on lisätty, mutta niiden vaikutus on arvioitu vähäiseksi.

YTN keskusteli ulkopuolisen avun vastaanottamiseen liittyvästä muutoksesta. Keskustelua herätti myös päätöksenteko ulkoisen avun vastaanottamiseen varautumista pidettiin hyvänä, mutta päätöksenteko pitää säilyä luvanhaltijalla.

Määräys jää odottamaan säteilylain valmistumista ja julkaistaan sen jälkeen. Luonnosvaiheessa 4 tulee lausuntopyyntö YTNlle elokuun 2017 kuluessa.

Esityksen kalvot ovat liitteessä 2.

5 YVL-ohjeiden A.2, A.10, B.4 ja C.2 lausunnot

Seppo Vuori esitteli luonnosta YTN:n lausunnoksi YVL-ohjeiden A.2, A.19, B.4 ja C.2 luonnoksista.

A.2 Ydinlaitoksen sijoitus

Ohjeen A.2 otsikko "Ydinlaitoksen sijoitus" herätti keskustelua sen suhteen, koskeeko ohje ydinvoimalaitosta vai ydinlaitosta. YTN päätyi toteamaan, että Ydinlaitos on oikea valinta. Lisäksi laitospaikan luvituksesta käytiin keskustelua. Lainsäädäntö ei valitettavasti tunne tätä, mutta YVL-ohjeissa voisi tarkentaa STUKin tehtävää periaatepäätösvaiheessa laitospaikan hyväksyttävyyden arvioinnin osalta.

Taulukossa annetut yksityiskohtaiset kommentit on esitetty STUKin harkittavaksi.

A.10 Ydinlaitoksen käyttökokeustoiminta

Ydinjätteiden loppusijoituksen turvallisuutta koskevat käyttökokeemukset herättivät keskustelua. Keskustelussa tuotiin esiin, että ydinjäte kattaa polttoaineen lisäksi matala- ja keskiaktiivisen jätteen. Lisäksi polttoaineenkin loppusijoituksessa on monta vaihetta ketjussa, joka alkaa reaktorista poistosta ja päättyy loppusijoitukseen kallioperään. Kapselointilaitoksen olosuhteet ovat lisäksi hyvin erilaiset verrattuna voimalaitoksiin. Eri vaiheista on saatavissa paljonkin käyttökokeimuksia, joista voi olla hyötyä myös voimalaitoksiin. Päädyttiin jättämään ohje tältä osin alkuperäiseen muotoonsa.

STUK korosti, että käyttökokeustoiminta kattaa kaikki ydinlaitokset ja niiden elinkaaren kaikki vaiheet. Käyttökokeustoiminnassa ei edellytetä, että otetaan tulevat tapahtumat huomioon. Siinä vaaditaan, että luvanhaltijalla on käyttökokeustoiminnan seurantaohjelma, millä seurataan oman laitoksen sekä muiden laitosten käyttökokeimuksia sekä turvallisuustutkimuksen tuloksia ja tekniikan kehittymistä. Tämä sisältyy YEL:n jatkuvan parantamisen periaatteeseen (YEL 7 a §).

Ydinvoimalaitosten valvonta
Karin Rantamäki

29.8.2017

B.4 Ydinpolttoaine ja reaktori

Käytetyn polttoaineen kriittisyysturvallisuus herätti keskustelua, mutta lausunnossa ei esitetty muutoksia ohjeen muotoiluun.

C.3 Ydinlaitoksen radioaktiivisten aineiden päästöjen rajoittaminen ja valvonta

Keskustelua käytiin jälleen siitä, koskeeko ohje ydinlaitosta vai ydinvoimalaitosta.

Neuvottelukunta päätti, että ohjeluonnokset ovat hyväksyttäviä lausunnossa esitetyin huomautuksin ja lausunnon liitteissä olevat kommentit annetaan STUKille harkittaviksi. Neuvottelukunta viimeisteli lausunnon ja se allekirjoitettiin.

YTN keskusteli, siitä että ohjeiden arviointityötä voisi jakaa neuvottelukunnan sisällä. Näin on hyvä menetellä etenkin silloin kun tulee useampia ohjeita arvioitavaksi samaan aikaan. Neuvottelukunta totesi kuitenkin, että kutakin ohjetta tulee kuitenkin olla käsittelemässä vähintään kaksi sen jäsentä, jotka nimetään ohjeluonnoksen esittelyn yhteydessä.

6 Lausunto STM:lle ionisoivaa säteilyä koskevasta VNA:sta

Neuvottelukunta viimeisteli lausunnon ja se allekirjoitettiin.

7 Ydinjätekonvention maaraportin lausunto

Juhani Hyvärinen informoi YTN:ää, että YTERA päättyi keväällä 2016, eikä sille ole suunnitteilla jatkoa.

Direktiivi ja ydinjätekonvention artiklat edellyttävät että mailla on kansallinen ohjelma, jonka puitteissa huolehditaan ydinjätteistä. Työ- ja elinkeinoministeriö on asettanut työryhmän miettimään mm. säteilylähteiden ym. pienjätteiden käsittelyä.

Neuvottelukunta viimeisteli lausunnon ja se allekirjoitettiin.

8 OL3 käyttölupalausunnon esittely

Minna Tuomainen esitteli OL3:n käyttölupahakemusta koskevan STUKin lausunnon valmistelun tilannetta. Hän esitti ensin lyhyen tilanneyhteenvedon laitoksen tilanteesta. Käyttölupa on edellytys polttoaineen lataamiselle.

Esityksessään Minna Tuomainen kävi läpi YEA 36 § mukaisten asiakirjojen käsittelytilanteen. Pääasiassa asiakirjat on hyväksytyt, mutta muutamien kohdalla käsittely on vielä vähän kesken. Hän kävi läpi myös vielä avoimena olevat asiat sekä käyttölupa-arviota tukevat tarkastukset vuosina 2016-2017.

Käyttökokemustoiminta herätti hieman keskustelua. EPRIä ei maailmassa vielä ole, mutta sen edeltäjiltä löytyy paljon käyttökokemuksia. Lisäksi koekäyttö tarjoaa käyttökokemuksia tästä laitoksesta.

Lausuntomateriaali ja -pyyntö pyritään saamaan YTN:lle vielä tällä viikolla. Lausunto pyydetään 12.10.2017 mennessä.

Ydinvoimalaitosten valvonta
Karin Rantamäki

29.8.2017

Esityksen kalvot ovat liitteessä 3.

9 Muut asiat

YTN:n vierailu Olkiluotoon 28.-29.9.

Karin Rantamäki esitti aikataulun YTN:n vierailulle Olkiluotoon. Vierailulle ilmoittautumiset pyydetään lähettämään Sirpa Salomäelle (sirpa.salomaki@stuk.fi) 25.9.2017 mennessä. Myös viimehetken esteestä pyydetään ilmoittamaan. Vierailukohteiden toiveita pyydetään lähettämään sihteerille 31.8.2017 mennessä.

Esityskalvo on liitteessä 4.

Tulevia aiheita

FiR käytöstäpoistoa koskeva STUKin lausunto arvioineen tulee YTN:lle esiteltäväksi jossain vaiheessa. Terrafame on hakenut lupaa uraanin käsittelyyn. Tästä tulee esitys jossain vaiheessa.

10 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12:10.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Seppo Vuori
Puheenjohtaja

Karin Rantamäki
Sihteer

Jakelu: YTN

Tiedoksi: KiA, JHe, RP, SSu, ToR, TV, JSo, MTu, AW
TEM: Heikinheimo, Aurela, Nordberg, Kumpula, Skön

Liitteet

1. Ydinturvallisuusneuvottelukunnan kokous 4/2017, esityslista 8.8.2017.
2. Säteilyturvakeskuksen määräys ydinvoimalaitoksen valmiusjärjestelyistä STUK Y/2/2016 → STUK Y/2/2018, kalvoesitys Jukka Sovijärvi
3. Olkiluoto 3 - käyttöluopakäsittely, kalvoesitys Minna Tuomainen

Ydinvoimalaitosten valvonta
Karin Rantamäki

29.8.2017

4. YTN:n vierailu Olkiluotoon 28.-29.9, kalvo